

Kudy z nudy aneb módní trend či zdravý rozum....

Při jednom podzimním školení jsme zavítali do podkrkonoší a během obhlídky terénu pro přípravu stanovišť jsme objevili skalní útvary na samém vrcholku kopce. Byly to ne příliš vysoké žulové skalky, z údolní strany možná 10-12m vysoké. Jak jsme se blížili, začali jsme rozpoznávat lezecké linie a hledat ideální směry. Když jsme však dorazili ke skalám, začalo v nás vzrůstat rozhořčení a posléze jsme začali našťavaně nadávat. Nádherná pevná žula, ostré mikrolišty, vertikální a vodorovné spáry, množství směrů, které jdou odjistit klasicky

– milovníci tradičního lezení by provětrali svoje friendly, vklíněnce, hexy.... Nějaké „hovado“ si to však spletlo s umělou horolezeckou stěnou a celou skálu osázelo nejty. Všude se třeptily novotou se lesknoucí plakety. Vysvětlete mi někdo proč v nádherné linii, kde je každých pár metrů nějaká horizontální či vertikální spára, kam narvete několik friendů vedle sebe, či založíte dva, tři vklíněnce nad sebou, někdo navrtal a osadil nejty pouhých pár centimetrů vedle přírodního jištění. A takhle s prominutím „sprasená“ byla ta skála celá. Vždyť když ten

dotyčný musel nakoupit nejty, měl dost peněz na friendly, či vklíněnce a mohl tu skálu nechat čistou. Pevná, kompaktní žula, která jen tak nepraskne a něco udrží, je ideální pro tradiční lezení a pokud tam jde všude něco založit, tak PROC? Na písku křičíme o dodržování nějaké etiky a pravidel, ale co ostatní materiály? Tam etika neplatí? Lidé co slezou z umělých stěn a vyrazí ven do skal si myslí, že kromě písku to je jako na stěně? Každý metr nýt? Zamysleme se trochu a použijme víc rozum, příroda si to zaslouží – a lezení taky.

OBSAH:

PŘEDSTAVUJEME

Boreal

RADÍME VÁM

Výběr stoupacích želez Petzl

LEZENÍ NA OSTROVECH

Lofoty

PRACOVNÍ SFÉRA

Práce v závěsu na laně

NOVINKY 2010

(str. 2)

LIGHTNING FLASH

LIGHTNING AXIS

PŘEDSTAVUJEME

BOREAL

BOREAL je světoznámá španělská firma zabývající se výrobou trekkingové a horolezecké obuvi již déle než 35 let. Sídli v malém městečku Villena (španělsky se čte Vijena), ale s rakouskou Vídní nemá nic společného. Villena je sice malé městečko ve vnitrozemí uprostřed pustin mezi horami, ale přibližně 40km na východ dorazíte na pobřeží města Alicante, což je nejznámější letovisko Španělska. Taková španělská riviera. Generace čtyřicátníků znají BOREAL velmi dobře a okamžitě se jim vybaví proslulé lezečky FIRE, či pozdější Nin-

gy. Mladší generace již BOREAL tolik neznají a neví, že to byla vlastně první firma, která začala s výrobou lezecké obuvi na světě. Těch prvenství mají hned několik, ale vezmeme to pěkně popořádku. První výroba v roce 1975 se soustředila na volnočasovou zimní obuv do lyžařských středisek. V té době velmi módní chlupaté kožešinové „sněhule“.

... pokračování na str. 2

RADÍME VÁM

PETZL charlet

Výběr stoupacích želez

Pomalou začíná zimní sezóna a my bychom vám rádi poradili s výběrem stoupacích želez značky PETZL. Tato firma vyrábí nesčetné množství modelů, které se liší jak konstrukcí, tak typem vázání. Základní rozdělení dle konstrukce je podle počtu hrotů, jejich tvaru a konstrukce předních hrotů. Základní řada

modelů je určena pro turistiku, běžný alpinismus a leducovou turistiku. Jsou to modely VASAK a IRVIS. Vyšší řada modelů je určena pro technický alpinismus, kdy se pohybujete v kolmých terénech a potřebujete stát na předních hrotech. V této kategorii je pouze jeden typ – SARKEN. Tento model má kované přední hroty konstruované pro lezení kolmých ledů. Jsou to univerzální železa, ve kterých je možné chodit po ledovci, i lézt v kolmých ledech. Nejvyšší řada je určena pouze pro lezení v ledu, nebo mixové lezení a liší se konstrukcí a počtem předních hrotů. Každý model je potom dodáván s ně-

kolika typy vázání, určenými pro různé typy obuvi. Názorné informace o rozdělení jednotlivých modelů, typů vázání a jejich použití naleznete v příložených tabulkách.

... pokračování na str. 3

©MoonFoto,MSR-Ascent

Nové modely sněžnic DENALI a LIGHTNING již v prodeji. Žádejte u svých prodejců.

www.cascadedesigns.com

Pokračování ze str. 2

V roce 1977 si trh žádal nový typ obuvi pro nově se rozvíjející aktivitu – trekking. Začali tedy s výrobou trekkingové obuvi a v roce 1978 opustili produkci zimní obuvi a soustředili se plně na výrobu obuvi trekkingové. V roce 1980 byli požádáni dvěma slavnými španělskými horolezci, aby jim navrhli speciální obuv na jejich plánovanou expedici. Chystali se vylézt jednu věž ve Španělsku, která má 900m a je to obdoba ElCapitan ve Státech. Tato expedice dopadla úspěšně a cesta dostala název FIRE (nechte se anglicky, ale španělsky foneticky „fire“). Obuv se osvědčila a tak vznikl první model lezeček na světě – dostal název právě po vylezené cestě FIRE. Byla to éra, kdy se ve Státech právě rodilo volné lezení. Éra barevných elastáků, svítivých barev a dlouhých vlasů. Boreal zaslal pár těchto lezeček slavnému Johnu Bacharovi

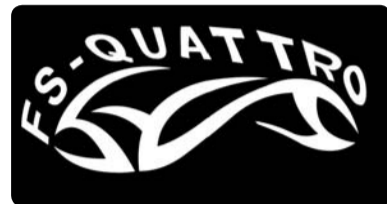
a ten v nich vytvořil nový rekord – vylezl El Capitan Half Dome za 24 hodin. Tento pár je dodnes vystaven v síni Borealu. Lezečky se Johnovi tak zalíbily, že se rozhodl je distribuovat do celých USA a sláva této značky se začala šířit do celého světa. Lezci v nich nejznámější esa tehdejší doby jako např. Jerry Moffat, Volfgang Gullich, Linn Hill, Stefan Glovacz a další. V roce 1984 přichází Boreal na trh jako první na světě s membránou použitou v trekkingové obuvi. První membrána se jmenovala NEW-TEX. Rok nato otvírá novou továrnu a pokračuje v expanzi prodeje do celého světa. V roce 1986 přichází firma GORE na trh s nově vyvinutou membránou Gore Tex. První kdo s touto firmou spolupracuje je Boreal a hodlá si kombinaci trekkingové obuvi s membránou Gore Tex patentovat. Ale Gore má jiné plány a chce mem-

bránu poskytnou také ostatním výrobcům obuvi. Proto Boreal končí s membránou Gore Tex a uzavírá smlouvu s konkurenční firmou Sympatex. Boreal rozšiřuje tovární haly o laboratoř, vývojové a testovací centrum a společně s firmou Sympatex vytváří vlastní nepromokavý a prodyšný systém nazvaný DRY LINE. Není to pouze membrána Sympatex, ale kompletní vrstvený systém, který je prodyšný ve dvou směrech (horizontálně a vertikálně) a je nepromokavý. V roce 1997 přichází firma s další novinkou – po dlouhém vývoji se objevuje IRS, což je podešev lezečské obuvi litá z jednoho kusu a ukazuje se, že

je to nová cesta k dalším možnostem. V roce 2000 firma přichází na trh s novou lepičkou FUSION3, která má dokonalejší tření a přilnavost na všechny typy povrchu. V roce 2008 potom dále vyvíjí nejdokonalejší lepičku FS Quattro, která se používá na všechny typy lezeček Boreal. Výroba lebeček se neustále zdokonaluje a v laboratořích ve spolupráci s nejznámějšími lezci se stále pracuje na nových konstrukcích. Firma Boreal je výjimečná tím, že veškerá produkce jak trekkingové, tak lezečské obuvi se odehrává ve Španělsku. Používané materiály jsou pečlivě vybírány z domácích surovin

té nejkvalitnější kůže, guma se „vaří“ také ve Španělsku a všechny modely se šijí ručně v okolí Villeny a Alicante. Díky této domácí produkci se vlastně firma stará o zaměstnanost ve svém regionu a zároveň je také schopna dohlížet a kontrolovat kvalitu veškeré vyrobené obuvi, která se exportuje do celého světa.

Nejnovější technické modely lezeček Boreal

STORM

FALCON

NOVINKY

Na letošní zimu připravila firma MSR novou kolekci sněžnic. Stávající modely DENALI EVO, EVO Ascent, LIGHTNING a LIGHTNING Ascent přichází v nových barvách a s inovovaným vázáním. Zcela nové jsou dva modely LIGHTNING FLASH a LIGHTNING AXIS opatřené novým revolučním systémem vázání a dlouho očekávané nástavce patek LIGHTNING TAILS.

LIGHTNING FLASH

LIGHTNING AXIS

Jsou to nejlépejší sněžnice značky MSR, určené pro trekking na rovinatých terénech. Alpské louky, lesní stezky a chodníky blízko domova. Vyznačují se výbornou trakcí za všech podmínek a spolehlivostí, jejich tvar výborně pluje sněhem bez zjevného odporu. Patky je možné prodloužit novými nástavci LIGHTNING TAILS. Sněžnice jsou vybaveny zcela novým typem vázání Speed Lock Binding System - jeden pásek vpředu s novou rychlosponou, která se nastaví doma na vaši obuv a v terénu s ní již nemusíte dále manipulovat, jeden pásek přes patu, kterým se upne a stáhne celý systém. Při rozepnutí pásků je vázání ploché a usnadňuje složení sněžnic na batohu. Celé vázání tvoří otočná deska, která se zvedá - máte

volnou patu jako u běžeckých lyží, na přední straně jsou kovové hroty, které se při chůzi zabodávají do povrchu a zvyšují trakci. Protože tyto sněžnice jsou určeny pro rovinaté terény, nejsou pod patou vybaveny hrazdičkou, která po vyklopení zvedá polohu paty pro chůzi do kopce.

Pánský a dámský model těchto sněžnic je zaměřen na maximální využití energie při chůzi. Platforma vázání s novým SpeedLock systémem je poprvé v historii sněžnic MSR otočná do stran a umožňuje excentrické nastavení celého vázání, což umožňuje hladký, paralelní krok. Lidé, kteří mají chodidla vyosená směrem ven, či dovnitř, si již nebudou sněžnicemi otloukat nohy. Sněžnice LIGHTNING AXIS jsou určeny pro chůzi v obtížnějším terénu i mimo stezky a chodníky. Pro stoupání do kopce mají výklopné hrazdičky, které zvedají polohu paty. Celé vázání tvoří otočná deska, která se zvedá. Máte volnou patu jako u běžeckých lyží, na přední straně jsou kovové hroty, které se při chůzi zabodávají do po-

vrchu a zvyšují trakci. Patky je možné prodloužit novými nástavci LIGHTNING TAILS.

Více informací a instruktážní video na: www.cascadedesigns.com

- Dodávají se v pánském a dámském (užší) provedení, ve dvou délkách: 56 cm, 64 cm.
- Hmotnost: pánské 1417 g, 1502 g dámské 1374 g, 1403 g
- Doporučená MOC 7 130 Kč
- Již v prodeji

- Dodávají se v pánském a dámském (užší) provedení, ve třech délkách pro pány a dvě pro dámy: M 56 cm, 64 cm, 76 cm W: 56 cm, 64 cm
- Hmotnost: pánské – 1768 g, 1852 g, 2052 g dámské – 1598 g, 1712 g
- Doporučená MOC 8 320 Kč
- Již v prodeji

www.vertical.cz

LEZENÍ NA OSTROVECH N

Když člověk hodně cestuje za lezením, tak se podívá do zajímavých koutů země a u některých si řekne: „To je super, tady se mi to líbí, sem bych se chtěl ještě někdy podívat.“ Ale těch neprozkoumaných míst je na světě hrozně moc a tak zvědavost poznat něco nového většinou převáží nad tím jet opět na stejné známé místo, pokud tedy neberu v úvahu lezecké oblasti v dosahu pár stovek kilometrů. Ale Lofoty se pro mě v tomto ohledu staly světovou výjimkou.

Možná to bylo částečně způsobeno tím, že se první výprava, co se počasí týče, úplně nevydařila, ale není tomu tak zcela stoprocentně, protože kdyby se našel volný čas a parta lidí, asi bych vyrazil klidně potřetí znovu. Když už jsme tedy nakousli téma počasí. Každý kdo se o Lofoty z nějakého důvodu začne zajímat, se podívá do mapy, kdeže se vlastně tyto ostrovy nacházejí, pokud si to nepamatuje ze školy. A tak mine prstem polární kruh na severu Norska a pak teprve narazí na rozházené ostrovy podél jeho pobřeží. Tím se samozřejmě ihned vynoří otázka: „Tam

ale bude sakra zima, ne? Kdy tam tedy jet?“ Pokud nechcete jet v zimě na ledy a horské zimní lezení, které se tam také provozuje, tak samozřejmě v létě, ale kdy přesně? Jo tak to je těžko říci. Každopádně statisticky prý je nejlepší červen. Byl jsem tam v červenci, lilo. Byli tam kámoši v červnu, bylo krásně, byli tam kámoši, lilo. Někdo tam měl pěkně v srpnu. Tak to je ta statistika... No za moji osobu jestli tam ještě pojedou, což je i docela pravděpodobný, tak zkusím zase červen, snad to klapne. Srážky máme tedy vyřešený, tak co teploty? Lofoty vděčí

svému poměrně přívětivému klimatu teplému golfskému proudu a tak v létě pokud vám zrovna neleže, může být na slunci fakt hodně teplo, takže lezení v triku s krátkým rukávem a v kratasech je úplně v pohodě a teploty jsou klidně kolem třiceti stupňů, přičemž přes léto tu máme polární den a od slunce si ani moc neodpočínáte. No, a když prší, tak to s těmi teplotami také není nijak strašné, pokud se dobře pamatují, tak bylo kolem patnácti stupňů. Polární den je také zajímavý fenomén. Je super, že když lezete, tak se vám rozhodně nemůže stát, že byste zatměli. Ale alespoň můj poznatek je, že to rozhodí trochu biorytmus. Většinou jsme se posunuli o pár hodin v tom smyslu, že spát jsme chodili až kolem druhé, třetí hodiny ránní a pak jsme k tomu adekvátně vstávali. Komáři. To je taky pěkné dotěrné hmyz, kterej je tu jako doma a v hojném počtu. Takže repelent určitě s sebou, moskytiéra se také může hodit, ale zažil jsem už i horší místa s touto havětí.

... pokračování na str. 4

RADÍME VÁM

Pokračování ze str. 1

Stoupací železa - jaká aktivita?

LEZENÍ V LEDU	ALPINISMUS	TURISTIKA
DART 11 hrotů 2 x 408=816 g	SARKEN 12 hrotů Od 856 g (2 x 428 g) do 920 g (2 x 460 g) včetně ANTISNOW	VASAK 12 hrotů Od 816 g (2 x 408 g) do 880 g (2 x 440 g) včetně ANTISNOW
DARTWIN 12 hrotů 2 x 430=860 g	VASAK 12 hrotů Od 816 g (2 x 408 g) do 880 g (2 x 440 g) včetně ANTISNOW	RVIS 10 hrotů Od 728 g (2 x 364 g) do 746 g (2 x 373 g) včetně ANTISNOW
M10 14 hrotů 2 x 532=1064 g		

Z06 CZ (261004)

VÍTE, ŽE...

Společnost Cascade Designs – světoznámý výrobce produktů MSR, Sealline, Thermarest a Platypus, přichází na trh s novou značkou – HUMMINGBIRD? Jeden ze zakladatelů společnosti, John Burroughs, přišel s nápadem vytvořit novou sérii produktů, určených pro nově se rozmáhající trend cestování nalehko – Travelling Lite. Tak jak se outdoorové aktivity začínají dělit na různá odvětví, vznikají nové trendy a jedním z nich je právě Adventure travel (cestování za dobrodružstvím) a s tím související potřeba cestovat nalehko, se vším co pro cestování potřebujete, ale s co možná nejnižší vahou a rozměry. Na svých cestách se nemusíte omezovat a máte vše potřebné pro vaše pohodlí, zároveň ale připravujete pouze pár kilogramů v ma-

lém batohu na zádech. Jaké výrobky tedy HUMMINGBIRD nabízí? Jsou to tradiční výrobky značek SEALLINE, THERMAREST, PLATYPUS a MSR, pouze v jiném barevném provedení a s novým logem HUMMINGBIRD.

Stoupací železa - jaký systém vázání?

	SIDELOCK	SPIRLOCK	LEVERLOCK	FLEXLOCK
	Pro obuv s drážkou na špičce i patě: drátěné třmeny vepředu i vzadu. Dotahovací popruh přes nárt.	Pro obuv s drážkou na patě: drátěný třmen v zadní části, ohebné plastové vázání na špičce.	Pro obuv s drážkou na patě: ohebné plastové vázání na špičce, drátěný třmen s pákou na patě.	Pro obuv bez drážek: ohebné plastové vázání na špičce i patě, které pasuje na jakýkoliv tvar boty. Popruhový systém upevňování.
DART	✓			
DARTWIN	✓			
M10			✓	
SARKEN	✓	✓	✓	
VASAK	✓	✓	✓	✓
RVIS	✓	✓		✓

Z06 CZ (261004)

OPTIMA 8,9

Dynamické lano splňující 3 normy: jednoduché, dvojitě a poloviční lano.

- Parametry pro jednoduché lano:
- Průměr: 8,9 mm
- Hmotnost: 54g/m
- Počet pádů: 5
- Rázová síla: 780 daN
- Počet bobinů: 40
- Dynamické prodloužení: 36%
- Statické prodloužení: 9,2%
- Posun opletu: 0mm
- Uzlovatelnost: 0,84
- Orientační MOC pro 50m lano: 3 250Kč včetně DPH

Pokračování ze str. 3

Co se vlastního lezení týká, tak podle mne největší koncentrace nejlepších lezení je okolo stěny Vagakallen, Trollfestingen a Presten. Tato oblast je perfektní z toho důvodu, že jsou stěny od sebe vzdáleny pár kilometrů a nám se osvědčilo si zbudovat na jednom místě tábor a za lezením dojíždět na kole. Nabalíte batoh a za pár minut jste pod nástupem, sláníte po pár hodinách (či dnech) ze stěny, skočíte zas na kolo a jste zpět ve vašem kempu. Je zde velká koncentrace cest od několika délek až po bigwally na Vagakallenu. Podél pobřeží je také rozseto velké množ-

ství žulových šutrů různých tvarů a velikostí, kde se dají lézt „sportovní“ jednodélkové cesty nebo se člověk o půlnoci sebere, že nemůže usnout, jelikož slunce otravuje a vyrazí bouldrovat. Ty „sportovní“ cesty v uvozovkách mají ten význam, že s pojmem sportovní je pojí pouze vlastnost délky, tedy dejme tomu do třiceti metrů, ovšem oproti klasickým sportovním cestám, jaké známe třeba z Arca, si zde musíme přibalit do batohu sadu friendů, nějaké stopery a další lezecká udělátka. Na Lofotech se prostě nýtý moc neujaly. A tak si musíte jistě zakládat sami a ve vícedélkových cestách si pak musíte nezřídká vybudovat i vlastní štand. Ale lezení na místní velice kvalitní žule za to určitě stojí.

Ale Lofoty nejsou jen lezení. Na svoje si zde přijdou trekaři, sea kajakáři, rybáři, cyklisti a mnoho dalších outdooristů. Jak jsem se už zmínil, my jsme si s sebou brali kola jakožto dopravní prostředek pouze k nástupu pod stěny, ale po ostrovech se dá najet spousty kilometrů. Je teda fakt, že alespoň tam kde jsme byli my, to nebylo úplně pro totální nadšence, co chtějí jezdit pouze mimo asfaltky, ale co se týká scenérií, tak to určitě stojí za to. Ono totiž, když se hned z moře zvedají strmé stěny, tak těžko hledat cestu pro kolo.

A to rybaření. Ač se tomuto koníčku nevěnuji, tak vřele doporučuji každému, ať si s sebou vezme na Lofoty prut a třpytky a zkusí štěstí kdekoli v moři.

Čerstvá ryba jakkoliv upravená je výborná. Jelikož jsme měli štěstí a ryby braly, tak jsme to nakonec dotáhli tak daleko, že jsme postavili z hlíny a kamenů udírnu a udili ryby do zásoby. A jak se tam tedy dopravit, když už se rozhodnete tyto ostrovy navštívit? Dá se najít pár cestovních kanceláří, které tam pořádají sportovní výpravy, můžete vzít vlastní auto, ale dálka to je

pořádná anebo se dá i letět a půjčit si auto.

Tak pokud tedy vyrazíte, tak vám přeju, ať vám vyjde počasí a užijete si jakýkoliv druh outdoorové aktivity na těchto „Magic Islands“ jak je pojmenoval Ed Webster v prvním vydání horolezeckém průvodci.

Text a foto©Vašek Šatava

PRÁCE V ZÁVĚSU NA LANĚ

V nařízení vlády č. 362 z roku 2005 se uvádí, že «přístupy v závěsu na laně a pracovní polohovací systémy lze používat jen v případech, kdy z posouzení rizik vyplývá, že práce může být při použití těchto prostředků vykonána bezpečně a že použití jiných prostředků není opodstatněné. Použití závěsu na laně s prostředky pro pracovní polohování je dále možné jen, pokud je systém tvořen nejméně dvěma nezávislými lany, přičemž jedno slouží jako nosný prostředek pro výstup, sestup a zavěšení v požadované poloze (pracovní lano) a druhé jako záložní (zajišťovací lano). Zaměstnanec používá zachycovací postroj, který je prostřednictvím po-

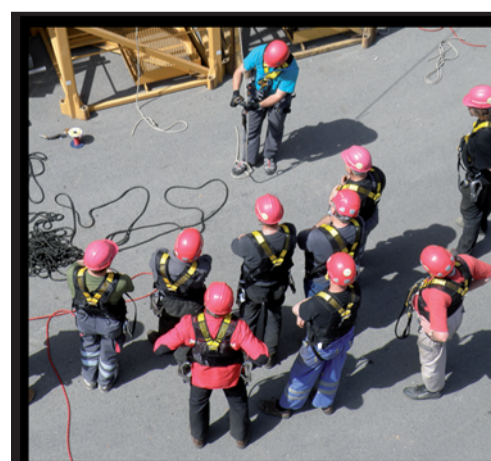
hyblivého zachycovače pádu, jenž sleduje pohyb zaměstnance, připojen k zajišťovacímu lanu.» Mnoho pracovníků ve výškách stále ještě používá jako pohyblivý zachycovač pádu na zajišťovacím laně lanový blokant (např. Petzl Ascension). Použitím tohoto systému zachycení pádu se vystavujete velkému nebezpečí. Lanový blokant není pohyblivý zachycovač pádu, protože nenásleduje pracovníka oběma směry. Je to výstupový blokant, který se pohybuje pouze směrem vzhůru a při pohybu dolů je nutné ho odjistit a tím se tedy vyřadí jeho rádooby zachycovací činnost. Dalším rizikem je právě jeho zachycovací funkce. Pokud vám selže

slaňovací zařízení, nebo dojde k pádu, blokant zachytí pád a začne párat oplet lana. Při testech v laboratoři jsme zjistili, že samotná nosnost těla blokantu je obrovská, ale je to právě lano, které se poškodí. Naše zkoušky ukázaly, že přibližně při 3,7kN začne vačka s hroty trhat oplet semistatického lana o průměru 10,5mm. U jiných průměrů to bylo přibližně stejné, hodnoty se pohybovaly do 4kN. Na Youtube naleznete spoustu klipů, které zobrazují právě takoveto pády do blokantu, kdy došlo k rozpárání opletu v délce až několik metrů. Upozorňujeme vás proto, abyste v zájmu vlastní bezpečnosti přestali používat lanové blokanty jako pohyblivé

zachycovače pádu na zajišťovacím laně. Nejvhodnější zařízení pro tyto účely je například certifikovaný pohyblivý zachycovač pádu ASAP od firmy PETZL, opatřený tlumičem pádu ASAPSORBER. Toto zařízení se snadno a lehce pohybu-

je na laně oběma směry a vy se nemusíte o nic starat. Neustále vás následuje a při pádu vás okamžitě zachytí. Norma uvádí do 50cm, ale ve skutečnosti je to kolem 20cm.

www.petzl.com/asap

VERTICAL SPORT
Work & Rescue

PETZL **vaxess**
The Petzl Institute

Jediný pověřený zástupce firmy Petzl na servis vybavení a školení použití systémů Petzl.

- oficiální zastoupení Petzl pro ČR a Slovensko
- poradenství a prodej OOPP pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou
- praktické semináře o použití lanových technik a systémů Petzl
- školení pro práci ve výškách lanovými technikami
- školení BOZP
- revize OOPP

Vertical Sport V Aleji 42, Jablonec nad Nisou 466 01 Tel: 724 573 244 Email: franzke@vertical.cz www.vertical.cz

V LEDNU 2011 VYJDE EXTRA ČÍSLO – ŠILHÁNOVINY SPECIÁL – NOVINKY PRO ROK 2011